

2022

M.A.

3rd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 303

Full Marks :50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा देवनागर्या च समाधेयाः।

1.क) प्रश्नयोरुत्तरं समाधेयम् -

2x2=4

i) किं नाम नाट्यम् ?

ii) मङ्गलाचरणश्लोके कुत्र श्लेषालंकारस्य आक्षेपः दृष्टः ?

iii) दशरूपककारदिशा कार्यलक्षणं प्रदीयताम् । कार्यस्य कति अवस्थाः
ग्रन्थकारेण निर्दिष्टाः?

ख) प्रश्नयोरुत्तरं समाधेयम् -

2x2=4

i) के भाक्तवादिनः?

ii) ध्वनिविरोधिनः के ? तेषु को मुख्यः?

iii) महाकवीनां काव्येषु किं दृश्यते ?

(Turn Over)

2. क) यथेच्छं द्वयोः व्याख्या कार्या

4x2=8

i) रूपकं तत्समारोपात्।

ii) नृत्तं ताललयाश्रयम्।

iii) परिहासवचो नर्म।

ख) यथेच्छं द्वयोः व्याख्या कार्या

4x2=8

i) महाकवीनां वाणीषु यदाह्लादकत्वं तत्तु प्रतीयमानार्थवशादेव।

ii) आलोकार्थी यथा दीपशिखायां यत्नवाञ्जनः।

तदुपायतया तद्वदर्थे वाच्ये तदाहतः ॥

iii) प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वस्ति वाणीषु महकवीनाम्।

यत्तत्प्रसिद्धावयावातिरिक्तं विभाति लावण्यमिवाङ्गनासु ॥

3.क) काव्यस्यात्मा ध्वनिरिति वाक्ये प्रतिपक्षरूपाणाम् अभाववादिनां मतं
निरूपणीयम्।

1x8=8

अथवा

ध्वनिकारमतानुसारं ध्वनिस्वरूपं सम्यगालोचनीयम्।

ख) दशरूपकानुसारं सन्धेः लक्षणं सविभागमालोच्यताम्।

1x8=8

अथवा

अर्थप्रकृतेः लक्षणं किम् ? तस्य भेदाः उदाहरणपूर्वकमालोच्यताम्।

(Internal Assessment :10 marks)

समाप्तम्